

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА РАДА VIII скликання

ПРОТОКОЛ № 2

засідання постійної комісії обласної ради з питань транскордонного співробітництва, розвитку туризму та рекреації

від 13 січня 2021 року
11.00
депутатська зала
(V поверх)

Склад комісії: 7 депутатів

Присутні:

Кіш Михайло Михайлович – голова комісії

Шандор Федір Федорович – заступник голови комісії

Члени комісії:

Балог Лівія Іванівна

Чубірко Володимир Володимирович

Відсутні:

Галай Ірина Олександрівна – секретар комісії

Члени комісії: **Каськів Владислав Володимирович**; **Паульо Володимир Дьордьович**

Запрошені:

Шекета Андрій Андрійович – перший заступник голови обласної ради (онлайн)

Ман Денис Миколайович – заступник голови обласної ради

Натуркач Руслана Павлівна – керівник апарату облдержадміністрації

Денис Мирослав Михайлович – Представник МЗС України у м. Ужгороді

Бабуніч Оксана Юрївна – директор департаменту культури облдержадміністрації

Данканич Михайло Васильович – директор КП «Агентство регіонального розвитку та транскордонного співробітництва «Закарпаття» Закарпатської обласної ради»

Хайнас Роман Михайлович – начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва облдержадміністрації

Готра Маріанна Василівна – начальник управління туризму та курортів облдержадміністрації

Маковський Василь Іванович – начальник управління з питань міжнародних зв'язків, технічної допомоги та протоколу виконавчого апарату обласної ради

Сопко Томаш Томашович – заступник начальника управління – начальник відділу охорони культурної спадщини департаменту культури облдержадміністрації

Порядок денний:

I. Про визначення пріоритетів розвитку та плану дій щодо підтримки туристичної галузі Закарпатської області в умовах пандемії COVID-19 на 2021 рік.

Інформують: Шандор Федір Федорович – заступник голови постійної комісії з питань транскордонного співробітництва, розвитку туризму та рекреації

Готра Маріанна Василівна – начальник управління туризму та курортів облдержадміністрації

II. Про план заходів Закарпатської обласної державної адміністрації і обласної ради з питань взаємодії з консульськими та іншими дипломатичними установами щодо співпраці із партнерськими регіонами європейських країн (у рамках укладених угод).

Інформують: Хайнас Роман Михайлович – начальник управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва облдержадміністрації

Маковський Василь Іванович – начальник управління з питань міжнародних зв'язків, технічної допомоги та протоколу виконавчого апарату обласної ради

III. Про стан історико-культурної спадщини, охоронних зон та щодо впорядкування документації із технічного стану збереження, використання замків Закарпаття як пам'яток архітектури.

Інформують: Бабунич Оксана Юріївна – директор департаменту культури облдержадміністрації

Данканич Михайло Васильович – директор КП «Агентство регіонального розвитку та транскордонного співробітництва «Закарпаття» Закарпатської обласної ради»

СЛУХАЛИ: Голова комісії **Кіш Михайло Михайлович** інформував присутніх депутатів про доцільність проведення сьогоднішнього позапланового засідання комісії через ситуацію у туристичній галузі області та з метою розгляду питань щодо поглиблення транскордонної співпраці та стану історико-культурної спадщини.

Головуючий запропонував обрати секретарем засідання **Шандора Федора Федоровича** через відсутність секретаря постійної комісії та повідомив, що відповідно до ст. 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» кворум комісії для розгляду питань та для ухвалення рішень є.

ВИСТУПИЛИ: Чубірко В. В., Балог Л. І. погодили порядок денний засідання комісії та підтримали пропозицію про секретаря цього засідання комісії.

ВИРІШИЛИ: Погодити зазначений порядок денний засідання та кандидатуру депутата Шандора Ф. Ф. як секретаря цього засідання постійної комісії.

Голосували: «За» – одногolosно.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ: З питання «Про визначення пріоритетів розвитку та плану дій щодо підтримки туристичної галузі Закарпатської області в умовах пандемії COVID-19 на 2021 рік» інформували: **Шандор Федір Федорович** – заступник голови постійної комісії з питань транскордонного співробітництва, розвитку туризму та рекреації; **Готра Маріанна Василівна** – начальник управління туризму та курортів облдержадміністрації.

ВИСТУПИЛИ: Головуючий **Кіш М. М.** зазначив, що профільній комісії необхідно виробити конкретні пропозиції щодо питань розвитку туризму та курортів у період дії карантинних обмежень для врахування у Плані заходів відповідної обласної програми.

Зокрема, головуєчий запропонував облдержадміністрації і обласній раді спільно із залученням експертів, науковців вирішувати проблемні питання підтримки туристичної галузі та інструменти для їх реалізації в умовах пандемії насамперед у таких напрямках: безпека туриста; налагодження оперативного інформування та швидкої координації дій учасників туристичного ринку; безперебійний доступ до туристичних даних, їх відкритість та статистичні дані; розвиток і модернізація туристичної інфраструктури; наявність нових туристичних пропозицій, адаптованих до сьогodenня.

Шандор Ф. Ф. зауважив, що у зв'язку із ситуацією, яка склалася нещодавно на гірськолижному курорті «Красія» через конфлікт із адміністрацією місцевих мешканців, що блокували роботу траси, вимагаючи вільного доступу до гірськолижних витягів і трас курорту, необхідно попередити можливі інциденти й на інших високогірних курортах області – «Пилипець» та «Драгобрат».

З огляду на це, вважає доцільним: управління туризму та курортів облдержадміністрації організувати найближчим часом виїзні засідання, із залученням профільних комісій обласної ради, на гірськолижні комплекси «Красія», «Драгобрат», «Пилипець» з метою вивчення ситуації, врегулювання наявних (можливих) запитів (конфліктів) та надання консультативно- методичної допомоги.

Крім того, на курорті «Красія» на початку лютого буде проведено всеукраїнські дитячі змагання із зимових видів спорту, тому вкрай доцільно обласній владі із залученням правоохоронних органів здійснити виїзд на місце з метою сприяння місцевій громаді та адміністрації курорту у зменшенні напруги та підготовці до спортивних заходів. Тут також залишаються неврегульованими земельні питання, водовідведення та наявна смітцева проблема.

Шекета А. А. в онлайн-режимі поінформував комісію, що у неділю, 10 січня, виїжджав у село Вишку, відвідав гірськолижний курорт та у розмові із представниками місцевої влади, правоохоронців й усіма сторонами конфлікту наразі вдалося врегулювати конфліктні питання й розблокувати роботу гірськолижного курорту.

Ман Д. М. підкреслив про необхідність нових підходів до питань розвитку туристичної галузі в умовах сьогодення. Тому представникам туристичної галузі, експертному середовищу у цій сфері, фахівцям управління туризму та курортів насамперед треба посилити і інформаційну, і логістичну складові у своїй діяльності з тим, щоб безпека та доступність подорожей у регіоні були на першому місці.

Денис Миколайович звернув увагу на той факт, що туристичний збір – це місцевий податок, який адмініструється громадою; була ініціатива рекомендувати місцевим громадам витратити ці кошти суто на туристичні програми, це актуально в першу чергу впровадити у Полянській та Косоньській територіальних громадах.

Готра М. В. інформувала, що з метою забезпечення безпеки туристів управлінням туризму та курортів облдержадміністрації спільно з Управлінням ДСНС України у Закарпатській області проведено три виїзні семінари-навчання з питань підготовки до зимового туристичного сезону та безпеки подорожуючих на полонині Драгобрат Рахівського району (29.10.2020), у с. Ізки Міжгірського району (25.11.2020) та на г. Красія Великоберезнянського району (11.12.2020). Також виготовлено буклет «Безпека туриста в Карпатах», на якому зображена карта Закарпаття із відмітками гірських пошуково-рятувальних відділень, їх контактні телефони, рекомендації щодо організації та проведення туристичних походів в Українських Карпатах, як правильно скласти рюкзак у похід та правила безпеки при пересуванні в горах. Зазначений буклет розповсюджено серед суб'єктів господарювання у туристичній сфері.

Чубірко В. В., Балог Л. І. загалом зазначали, що задля промоції туристичних можливостей Закарпаття необхідно активізувати туристичні сайти, удосконалити системи зворотнього зв'язку із туристами, надавати якісні рекомендації та послуги щодо туристичних об'єктів і маршрутів. Важливим є посилення внутрішнього туризму та напрацювання на перспективу можливих візитів іноземних мандрівників, надавши їм відеоролики про туристично-привабливі місця та про місцевий побут, відпочинок і дозвілля під час мандрівки тощо.

Шандор Ф. Ф. зауважив, що екскурсоводи, туроператори, турагенти Закарпатської області, які зареєстровані як фізичні особи та є платниками податків, виявилися за межею виплат у розмірі 8 тис грн, як матеріальної допомоги особам, діяльність яких обмежена у результаті посиленого карантину.

Тобто їм не передбачено такі компенсації через причину того, що ця діяльність не трактується як підприємницька. З огляду на це, доцільно врегулювати зазначене питання на рівні центральних органів влади та надіслати лист на захист таких працівників туристичної галузі.

ВИРІШИЛИ:

Рекомендувати облдержадміністрації, управлінню туризму та курортів облдержадміністрації здійснити заходи щодо:

- проведення, спільно із профільними комісіями обласної ради, виїздів на туристичні гірськолижні комплекси області, з метою надання консультативної та методичної допомоги у частині напрацювання вивірених рішень з тим, аби інвестор розвивався, турист – якісно відпочивав, а громада мала врегульовані партнерські стосунки з інвестором та можливість якісно розвивати внутрішню інфраструктуру й обслуговувати гостей;

- комплексного вирішення проблемних питань із підтримки туристичної галузі та інструменти для їх реалізації в умовах пандемії, у т.ч. й тих працівників сфери туризму – підприємців, які не отримали відповідні виплати через карантинні обмеження;

- залучення мобільних операторів для інформування подорожуючих про наявні туристичні продукти регіону та карантинні обмеження у визначених ними місцевостях, у разі наявності бюджетних призначень у 2021 році збільшити фінансування Програми розвитку туризму і курортів у Закарпатській області на 2021 – 2023 роки для забезпечення реалізації зазначеного пункту;

- вирішення нагальних питань безпечного відпочинку у Карпатах, організації максимально потужної інформаційної кампанії як для українських мандрівників, так і посилення контактів з іноземними туристами;

- організації навчання з безпеки для активного туризму, зокрема із надання домедичної допомоги та протоколу дій у разі виявлення коронавірусного захворювання;

- розвитку туристичної інфраструктури, промоції й покращення туристичної привабливості територіальних громад, а також налагодження тісної взаємодії між представниками влади, громад, різних суб'єктів господарювання, грантодавців задля створення спільного туристичного продукту;

- проєктів регіонального розвитку у рамках різних програм із підтримки місцевих громад по залученню інвестицій;

- забезпечення розвитку сталого туризму, сільського зеленого туризму у Карпатах;

- збільшення бюджетних призначень з обласного бюджету, спрямованих на розвиток туризму та курортів, з огляду на пріоритетність цих напрямків у системі регіонального розвитку області.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ: З питання «Про план заходів Закарпатської обласної державної адміністрації і обласної ради з питань взаємодії з консульськими та іншими дипломатичними установами щодо співпраці із партнерськими регіонами європейських країн» інформували: **Хайнас Роман Михайлович** – начальник

управління зовнішньоекономічних зв'язків, інвестицій та транскордонного співробітництва облдержадміністрації, **Маковський Василь Іванович** – начальник управління з питань міжнародних зв'язків, технічної допомоги та протоколу виконавчого апарату обласної ради.

Хайнас Р. М. інформував про основні заходи, які планується провести в регіоні упродовж 2021 року, про найбільш актуальні проблемні питання розвитку, вирішення яких потребує допомоги Уряду та центральних органів виконавчої влади, а також коротко навів перелік чинних двосторонніх угод про міжрегіональне співробітництво Закарпатської області.

Маковський В. І. зазначив, що Закарпаття співпрацює із регіонами європейських країн як у рамках Міжрегіональної асоціації «Карпатський Єврорегіон», так і на двосторонніх засадах. Загалом встановлено партнерські зв'язки із 19 регіонами країн Європейського Союзу.

Виступаючи до депутатів узагальнену інформацію щодо переліку наявних партнерських угод на обласному рівні та озвучив відомості про партнерські Краї Чеської Республіки, а також про інші країни Європейського Союзу, з регіонами яких встановлено співпрацю та ті, з якими наразі ділові контакти не налагоджено.

Зазначалося, що головним напрямком у міжнародній міжрегіональній співпраці останнім часом є: сприяння медикам, які працюють із хворими на коронавірус, у забезпеченні засобами індивідуального захисту; надання медустановам відповідного спецобладнання, а також допомога рятувальникам та соціально незахищеним верствам населення.

Василь Іванович також інформував членів профільної комісії про проект «Сучасна прикордонна інфраструктура – успішний Карпатський регіон», у рамках якого передбачається розробка Спільного Плану мобільності, що синхронізуватиме ініціативи усіх прикордонних регіонів у сферах транспорту, прикордонної інфраструктури, розвитку міжнародних транспортних коридорів, залізничного сполучення, міжнародного авіасполучення та створить підґрунтя для цілої низки успішних проектів у сфері транскордонного співробітництва.

ВИСТУПИЛИ:

Кіш М. М. зазначив, що для представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування актуальною є співпраця із консульськими установами, МЗС України в м. Ужгород з питань щодо: наявних транскордонних проектів та партнерських угод Закарпатської області з іноземними державами; пошуку основних джерел закордонних інвестицій для Закарпаття; поглиблення співпраці Закарпатської області з країнами ЄС; нових ідей для проектів та джерел їх фінансування; можливих підходів для поглиблення та пошуку нових напрямків розвитку двосторонньої співпраці, формування дорожньої карти двостороннього міжрегіонального співробітництва; створення спільних підприємств у сфері автомобільної індустрії, логістики, туризму та інфраструктури; реалізації проектів у рамках програми прикордонного співробітництва; налагодження міжрегіональної співпраці, у тому числі у сфері соціального захисту населення, поводження з твердими побутовими відходами та щодо будівництва

сміттєпереробного заводу на території Закарпатської області; видачі та використання іноземних дозволів на міжнародні перевезення вантажів автомобільним транспортом, а також перспективи відкриття пунктів пропуску у межах Закарпатської області.

Шандор Ф. Ф. зауважив, що упродовж останніх 30 років посольствам України не надавалися належні інформаційно-презентаційні матеріали про Закарпатську область. Тому вкрай нагальним є профільному департаменту облдержадміністрації зібрати всю інформаційно-довідкову базу, відомості та Інформаційний бюлетень про Закарпаття та організувати інформаційні стенди про область у посольствах дружніх країн. Також наразі важливим для прикордонного регіону є налагодження співпраці із тими закордонними партнерами, де закінчилися угоди про співробітництво, зокрема австрійськими, німецькими, італійськими та ін.

Денис М. М. зазначив, що представництво МЗС України у м. Ужгород активно сприятиме органам місцевого самоврядування та виконавчої влади у питаннях налагодження співпраці Закарпатської області із регіонами іноземних держав щодо поновлення діючих та укладення нових партнерських угод.

Чубірко В. В. наголосив на важливості сталого розвитку прикордонних регіонів, реалізації спільних проєктів на території області у рамках міжнародної співпраці, будівництво дорожнього сполучення, встановлення на КПП спільного контролю, перспективні угоди на діючих КПП та стан будівництва нових пунктів пропуску.

Кіш М. М. наголосив на необхідності здійснювати виїзні засідання з метою вивчення стану справ на міжнародних пунктах пропуску, здійснення моніторингу із розбудови кордону та удосконалення прикордонного сервісу, а також задля контролю порядку перетинання державного кордону, вжиття заходів щодо підвищення якості культури прикордонного контролю, розвитку інфраструктури, орієнтованої на туризм.

Кіш М. М., Шандор Ф. Ф., Балог Л. І., Чубірко В. В. внесли рекомендацію включити членів профільної комісії до складу відповідної робочої групи при облдержадміністрації для спільного здійснення моніторингу стану розбудови кордону та прикордонної інфраструктури.

Депутати комісії запропонували розглянути на наступних засіданнях комісії питання щодо: проєктів регіонального розвитку за рахунок коштів державних та міжнародних конкурсних програм, та загалом проєкти, що стосуються ТКС, туризму, туристичної та транскордонної інфраструктури, соціального захисту, екології, їх реалізація у попередні роки, сучасний стан та пропозиції на перспективу, а також долучати членів постійної комісії обласної ради з питань транскордонного співробітництва, розвитку туризму та рекреації до моніторингу за такими проєктами.

ВИРІШИЛИ: Заслуховувати упродовж VIII скликання на засіданнях комісії: інформації про діяльність обласної державної адміністрації, обласної ради у сфері транскордонного та міжрегіонального співробітництва, поглиблення міжнародної співпраці; про стан розбудови міжнародних пунктів пропуску, що розташовані в межах Закарпатської області; про заходи, які здійснювалися у

попередні роки, заплановані на перспективу та спрямовані на розвиток громад, підвищення ефективності транскордонної співпраці та залучення додаткових коштів в економіку регіону; а також про ініціативи, що здійснюються в області щодо соціального розвитку територіальних громад області у вигляді технічної допомоги з регіональних європейських фондів на виконання проєктів у навчальних та соціально-культурних закладах.

Рекомендувати обласній державній адміністрації:

– включити членів постійної комісії обласної ради з питань транскордонного співробітництва, розвитку туризму та рекреації до складу Робочої групи з питань розбудови кордону та прикордонної інфраструктури, утвореної розпорядженням Закарпатської обласної державної адміністрації від 20.07.2020 № 395;

– підготувати звернення до центральних органів влади щодо активізації та прискорення процесу розбудови спільних пунктів пропуску на кордоні з ЄС, щодо прискорення відкриття пункту пропуску на українсько-угорському кордоні «Велика Паладь – Нодьгодош»;

– здійснювати моніторинг щодо функціонування міжнародних пунктів пропуску у межах Закарпатської області (облаштування, під'їзні дороги, прикордонна інфраструктура) та вжиття заходів із вирішення проблемних питань із розбудови МПП із залученням профільної комісії обласної ради та представників прикордонної, митної служби, експертів;

– організувати заходи із розміщення у посольствах партнерських країн інформаційних стендів про Закарпаття;

– активізувати роботу у напрямку поглиблення транскордонного співробітництва, підвищення спроможності громад шляхом залучення грантових коштів;

– посилити роз'яснювальну роботу серед місцевих громад з питань розробки і втілення інфраструктурних проєктів, конкурсних пропозицій для залучення фінансових ресурсів з державного бюджету та коштів міжнародної технічної допомоги.

Голосували: «За» – одноголосно.

Рішення прийнято.

СЛУХАЛИ: З питання «Про стан історико-культурної спадщини, охоронної зони та щодо впорядкування документації із технічного стану збереження, використання замків Закарпаття як пам'яток архітектури» інформували: **Бабунич Оксана Юріївна** – директор департаменту культури облдержадміністрації, **Данканич Михайло Васильович** – директор КП «Агентство регіонального розвитку та транскордонного співробітництва «Закарпаття» Закарпатської обласної ради».

ВИСТУПИЛИ:

Шандор Ф. Ф. зауважив, що у ЗМІ нещодавно прозвучала інформація про те, що поблизу Невицького замку були спроби виділення земель, на яких розміщені об'єкти історико-культурної спадщини. З огляду на це, важливим для депутатів є з'ясування таких питань: наявність проєктів відведення земельних ділянок, їх погодження з відділом культурної спадщини департаменту культури

облдержадміністрації, погодження проєктів проведення ремонтно-реставраційних робіт замків із національною спадщиною, із лісгоспами – відведення земель, зокрема по Королівському і Невицькому замках.

Також у контексті розгляду цього питання доцільно прояснити факт надання земель загального користування – під'їздів – у приватну власність та наявність відповідних документів, розробка зон по таких замках: Невицький, Середнянський, Квасівський, Королівський.

Кіш М. М. зауважив, що у попередньому, 7 скликанні, у комплексі розгляду питань розвитку інфраструктури у сфері туризму й рекреації, неодноразово порушувалося питання із вивчення стану об'єктів культури, культурної спадщини у т. ч. й замків щодо предмету реєстрації права власності, балансоутримувачів та користувачів; створення комунального підприємства для розвитку замкових споруд Закарпаття – унікальних краєзнавчо-туристичних об'єктів нашої багатой минувшини, які потребують дбайливого нагляду. Тому департаменту культури облдержадміністрації спільно з обласною радою та фахівцями треба діяти комплексно й фахово виключно у правому полі для вивчення проблемного питання із впорядкування документації по замках Закарпаття та збереження їх автентичності.

Ман Д. М. зауважив, що саме на реконструкцію цих замків: Виноградівського, Середнянського, Квасівського, Королівського невдовзі надійдуть кошти за рахунок Програми підтримки секторальної політики України, і вони не можуть бути використані до того часу, поки не мають власників. Та, як приклад, наголосив, що Невицький замок-фортеця XIV століття у 2018 було передано до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області (комунальної власності області) в особі Закарпатської обласної ради, яка діє через орган, уповноважений управляти майном – Комунальну установу «Управління спільною власністю територіальних громад» Закарпатської обласної ради (рішення обласної ради від 27.09.2018 № 1306). Також у 2018 році на реставрацію пам'ятки архітектури, якою є Невицький замок-фортецю XIV століття, було передбачено кошти з державного бюджету, отримані від Європейського Союзу (у розмірі понад 11 мільйонів гривень) за проєктом: «Розвиток інфраструктури у сфері туризму і рекреації Закарпаття шляхом реставрації пам'ятки архітектури національного значення – Невицького замку». Однак підготовчі роботи щодо власності дозволити своєчасно реалізувати проєкт.

Чубірко В. В. запропонував розглядати об'єкти історико-культурної спадщини також із туристичною ціллю. Тому важливим є вивчення питання замків, туристичних під'їздів у контексті саме із земельними питаннями, їх власниками: які або є (місцеві ради), або відсутні. Зокрема, необхідно передбачити можливість виділення земельних ділянок, враховуючи під'їзди до замків, накласти певні сервітути і залишили саме за власниками, у т.ч. – й державну власність.

З огляду на це, Володимир Володимирович запропонував утворити робочу групу із числа фахівців: представників облдержадміністрації – департаменту культури, управлінь: архітектури, Держгеокадастру в області, Комунальної установи «Управління спільною власністю територіальних громад» Закарпатської

обласної ради, науковців та депутатів обласної ради з метою вивчення стану історико-культурної спадщини, реальних меж охоронних зон пам'яток, врегулювання питання оформлення прав власності на замки області та відповідні земельні ділянки.

У цьому плані треба зробити ревізію надання у приватну власність земельних ділянок, на території яких знаходяться об'єкти історико-культурної спадщини, розробити механізм для їх вилучення, у т. ч. й щодо діючих туристично-рекреаційних закладів.

Кіш М. М. доповнив, що у цьому контексті також варто вивчити й питання щодо забезпечення облаштування інфраструктури прилеглих територій до усіх замків та пам'яток архітектури, що знаходяться на території області. Та додав, що усі задіяні підрозділи мають відповідально й компетентно взаємодіяти із профільними комісіями обласної ради.

Важливим є й упорядкування документації щодо права власності та балансоутримання по усіх об'єктах історико-культурної спадщини, першочергово: Королівський, Квасівський та Виноградівський замки.

Загалом треба надати депутатам у цьому скликанні загальну розширену інформацію про об'єкти культурної спадщини, їх стан та наявність відповідних документів.

Бабуніч О. Ю. зауважила, що усі ці об'єкти – Невицький, Виноградівський, Середнянський, Квасівський, Королівський об'єднує єдине – це факт належності їх до пам'яток архітектури національного значення. Упродовж останніх років департамент культури ОДА працює у напрямку із визначення їх власників. Це є вкрай важливим і сьогодні через проєкт з фінансування. З огляду на те, що ці споруди є в межах населених пунктів, то опікувалися ними відповідно територіальні громади у тій частині, де йшлося про прибирання території, якийсь елементарний догляд і т.д., але заходи охоронного напрямку – ні реставрація, ні консервація на цих об'єктах не проводилася.

Сопко Т. Т. додав, що якщо мовиться про замки, то як пам'ятки національного значення вони можуть бути у будь-якій власності, а якщо йдеться про городища, то це – пам'ятки археології, які згідно із Законом України «Про охорону культурної спадщини» – можуть бути лише у державній власності.

Данканич М. В. підкреслив, що Агентство займається цими об'єктам декілька років. Наразі на стадії розробки проектно-кошторисна документація на консерваційні роботи на 4 об'єкти: одна, та що стосується Середнянського замку – уже готова, ще три – на завершальній стадії розробки.

Михайло Васильович доповнив, що Агентством написано та подано від імені Виноградівської міської ради проєкт «Збереження замків Закарпаття» по Програмі секторальної підтримки Мінрегіону. Та зауважив, що повністю 4 об'єкти будуть консервовані найближчим часом. Однак, задля цього має бути власник. Проєкт «Збереження замків Закарпаття» передбачає консервацію замків та розрахований на 2 роки і має розпочатися у цьому році. Керівництво територіальних громад, на території яких знаходяться ці 4 замки, запевняє, що готові частково співфінансувати проєкт, і не заперечують, якщо облрада візьме їх у власність. Логічніше було б, аби відповідна структура обласної ради зробила

першочергову документацію: це акт на землю, акт на власність, там ще є технічний паспорт, історико-культурна довідка. Якщо це робити пакетом – то буде значно швидше, ніж кожна ОТГ окремо буде цим займатися.

Шекета А. А. (онлайн) підтримав ініціативу щодо створення робочої групи та зазначив, що з питань стосовно Королівського, Виноградівського, Квасівського, Середнянського замків, які охоплені проектом секторальної підтримки, треба підготувати рекомендації щодо надання права власності обласній раді, яка відтак передасть її громадам – або в оперативне управління, або у користування на відповідних умовах. З тим, щоб громади мали змогу витратити свої кошти для співфінансування проектів розвитку.

Ман Д. М. підкреслив, що повноваження робочої групи дадуть можливість розглянути не тільки земельні питання, також важливі питання оформлення майна, юридичний механізм передачі громадам тих замків, щоб вони мали право витратити свої бюджетні кошти, що є умовою реалізації секторалки.

Натуркач Р. П. додала, що була спроба органів місцевого самоврядування зареєструвати об'єкт нерухомості – Невицький замок. У результаті – були судові спори, припинено свідоцтва права власності.

Акцентувала на тому, що Уряд країни створив програму підтримки та фінансування об'єктів як пам'яток національного значення, яким буде приділятися особлива увага з боку виконавчої влади.

Важливим є питання наявності правоустановчих документів і питання землі, адже без кадастрового номеру земельної ділянки жодні будівельні роботи і реконструкція будуть неможливі.

Виступаюча зазначила, що з цього приводу має бути прийняте централізоване рішення, як скажімо, у 1992 році було чітко визначено розподіл між об'єктами територіальних громад, районних і обласних рад.

Насамперед важливо з'ясувати: чи ці об'єкти не є оформлені за територіальними громадами і чи наявні відомості про них у реєстрі речових прав. У разі, якщо такі відомості відсутні – проходити шлях реєстрації за обласною радою і це здійснює комунальна установа облради, яку очолює Малик Ю. Л.

Малик Ю. Л. інформувала про те, що у разі включення до Переліку об'єктів спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області (рішення обласної ради від 23.11.1992 «Про комунальну власність області та програму її приватизації») таких об'єктів: Замок-фортеця у смт Середнє, пам'ятка архітектури XIII століття; Угочанський замок, пам'ятка архітектури XV століття; Замок у смт Королево, пам'ятка архітектури XIII століття; «Замок (руїни)» у селі Квасово, пам'ятка архітектури XII – XIII століття, Комунальна установа забезпечить здійснення необхідних організаційно-правових заходів із оформлення права власності на вказані об'єкти нерухомого майна.

Виступаюча додала, що, у першу чергу для цього необхідно буде замовити виготовлення технічних паспортів на зазначені об'єкти для внесення відомостей про них до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно; питання виділення та оформлення речових прав на земельні ділянки під цими об'єктами – необхідно буде вирішувати окремо в порядку, встановленому законодавством. Крім того, слід визначитися з тим, хто буде вважатися балансоутримувачем та/або

користувачем цих об'єктів, зокрема із врахуванням того, що отримувачем коштів за проектом «Збереження замків Закарпаття» по Програмі секторальної підтримки Мінрегіону визначено Виноградівську міську раду та інші сільські ради.

Чубірко В. В. зауважив, що для того, аби був власник об'єктів – треба оформити земельну ділянку, проєкт землеустрою під замками. Оскільки у більшості відсутні акти на користування земельної ділянки, скажімо: Закарпатський обласний краєзнавчий музей ім. Тиводара Легоцького, облмуздрамтеатр. Та звернувся із проханням до департаменту культури облдержадміністрації надати до наступної сесії інформацію (звіт) по всіх об'єктах історико-культурної спадщини щодо наявності (чи відсутності) актів на землю, паспортів, із зазначенням тих, які перебувають у процесі виготовлення.

Кіш М. М. зауважив, що обласній раді треба здійснити практичні кроки із вирішення питань щодо земельних відносин та питань власності з усіх об'єктів культурної спадщини та інших. Тому важливо визначити розпорядженням порядок роботи робочої групи та її повноваження: як часто збираються, коли засідання повноважне, хто проводить, хто відповідає за протокол і інші документи, як приймаються рішення (простою більшістю, 2/3, усім складом, чийсь голос має переважне значення) тощо.

Шандор Ф. Ф. відмітив, що є пропозиція зосередитися на формі: право власності і приведенні земельних документів під об'єктами. У ході роботи робоча група вивчатиме усі питання, які виникатимуть у процесі.

ВИРІШИЛИ: Рекомендувати:

– Голові Закарпатської обласної ради Петрову О. Г. утворити робочу групу з вивчення правового статусу і фактичного стану пам'яток культурної спадщини національного та місцевого значення області;

– Закарпатській обласній державній адміністрації надати обласній раді пропозиції щодо включення фахівців облдержадміністрації, відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади, агенцій регіонального розвитку до складу зазначеної робочої групи, яка пропонується утворити з метою вивчення стану історико-культурної спадщини, реальних меж охоронних зон пам'яток, врегулювання питання оформлення прав власності на замки краю та відповідні земельні ділянки, забезпечення облаштування інфраструктури прилеглих територій;

– Органам виконавчої влади, місцевого самоврядування, агенціям регіонального розвитку, з огляду на туристично-рекреаційну привабливість Закарпаття, активізувати заходи із підтримки та просування проєктів, що стосуються відродження замків, об'єктів культурної спадщини, покращення туристичної інфраструктури, розбудови прикордонних територій тощо;

– Комунальній установі «Управління спільною власністю територіальних громад» Закарпатської обласної ради надати депутатам обласної ради такі інформації:

• про об'єкти нерухомого майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст (комунальної власності) Закарпатської області;

- про земельні ділянки, що використовуються для обслуговування нерухомого майна, на які оформлено право постійного користування за підприємствами, установами, організаціями;
- про об'єкти нерухомого майна зареєстровані як вбудовані приміщення, що не дозволяє виділити під ними земельні ділянки для обслуговування;
- про земельні ділянки, які не оформлені у власність або постійне користування для обслуговування об'єктів нерухомого майна спільної власності сіл, селищ, міст (комунальної власності) Закарпатської області;
- довідник із контактами підприємств, установ і організацій, що перебувають у комунальній власності обласної ради.

СЛУХАЛИ: Чубірко В. В. звернувся до депутатів із пропозицією щодо підтримки найбільш запитуваного на сьогодні для населення питання – зростання цін на природний газ, електроенергію, тарифів на водопостачання та водовідведення для споживачів, підвищення тарифів за розподіл (доставку) природного газу для газорозподільчих компаній.

ВИСТУПИЛИ: Кіш М. М., Шандор Ф. Ф., Балог Л. І. підтримали пропозицію депутата Чубірка В. В. звернутися до голови обласної ради з проханням про скликання позачергової сесії обласної ради та розгляду питання щодо зниження вартості газу, електроенергії та інших тарифів, які встановлені постановами Кабінету Міністрів України № 1325 від 28.12.2020 та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг № 2765-2787 від 30.12.2020.

ВИРІШИЛИ: Звернутися до голови обласної ради Петрова О. Г. про скликання позачергової сесії обласної ради щодо питання Звернення Закарпатської обласної ради до центральних органів влади з приводу врегулювання ситуації через підняття тарифів на житлово-комунальні послуги (підвищення тарифів на тепло, електроенергію та холодну воду) та недопущення соціальної напруги серед населення Закарпатської області.

Голосували: «За» – одноголосно.
Рішення прийнято.

Голова комісії

Михайло КІШ

Секретар засідання

Федір ШАНДОР